

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

יוני 2020

על אחריות מעסיק לעניין בטיחות בעבודה

”רשלנות

35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה.⁽¹⁾

זהו הסעיף בפקודת הנזיקין שמכוחו חייב בית משפט השלום מעסיק שעובדו נפגע בעבודה.

מעשה שהיה כך היה⁽²⁾ ...

התובע עסק בחיתוך ברזל באמצעות מסור (גם - משור). הפעולה מתבצעת ע"י הרמה ידנית של המסור, משיכת הברזל עד לשבלונה ואז לחיצה על כפתור והמסור יורד וחותך את הברזל. במקרה עילת התביעה, כך טען התובע, ארעה תקלה. בזמן שהמסור היה מורם והתובע משך את הברזל לשבלונה נפל המסור וחותך אצבעו של העובד. עקב כך הוכרה לתובע נכות בשיעור 7%.

בניגוד לכל מחלוקת שבין עובד למעביד שמתבררת בבית הדין לעבודה כאן נדונה תביעת נזיקין וככזו, כחריג, אין המחלוקת מתבררת בבית דין לעבודה אלא בבית משפט אזרחי רגיל.

בדיון בבית משפט השלום נדונו 2 עניינים: האחד אחריותה של הנתבעת, היא המעסיקה. השני אחריותם של חברת הביטוח וסוכן הביטוח בנסיבות המקרה.

לעניין הראשון, אחריות הנתבעת, טען התובע כי המכונה אותה הפעיל היתה לא בטיחותית משום שלא היתה מצוידת במגן או בגוף מפריד בין המסור למפעיל. התובע גם טען כי לא קיבל כל הדרכה בטיחותית לפני כניסתו לעבודה בנתבעת. הנתבעת מנגד טענה כי לתובע ניסיון קודם וכי קיבל הדרכה והסמכה בכל התחומים הקיימים במפעל וכן קיבל הדרכות תקופתיות.

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

בעניין השני, הביטוח, הוכחה התכתבות בין הסוכן לחברת הביטוח בעניין של הנתבעת ואף נופקה טיוטת פוליסה. הנתבעת טענה כי שילמה את פוליסת הביטוח באמצעות סוכן הביטוח. התברר כי התשלומים ששילמה הנתבעת אכן הועברו לסוכן הביטוח, הם אף נפרעו אלא שלא הגיעו לייעדם – חברת הביטוח.

בהכרעתו ניתח בית המשפט את האירוע ואת מידת האחריות של כל צד. בית המשפט קבע שלמעביד יש חובה מוגברת כלפי עובדיו. מעביד ומי שאחראי על הבטיחות במקום העבודה חייב ליצור מקום עבודה בטוח ולספק כלים בטוחים. כמו כן על המעסיק חובה לפקח ביעילות וברצף שהעובדים נוקטים את אמצעי הזהירות הנדרשים. המעסיק חייב לעדכן את העובדים בדבר הסיכונים בעבודה ולהדריך כיצד להמנע מסיכונים.

בית המשפט נסמך על שנקבע בפס"ד בבית המשפט העליון⁽³⁾: **"המעביד אינו יוצא ידי חובתו אך מעצם אספקת האמצעים המגינים והעברת ההדרכה, עליו לפקח באופן יעיל על ביצוע ומילוי כל ההנחיות"**. בית המשפט הוסיף כי מעביד אינו יכול להסתפק בהנחה שהעובדים ישמרו על עצמם – מעסיק חייב לצפות גם מעשה רשלני של עובד אף כשהעובד מודע לסכנה שבמעשהו.

בית המשפט קבע כי אי כיבוי המסור בעת משיכת הברזל אותו התכוון לחתוך כהתנהלות קבועה ולא חד פעמית, תרם לקצב העבודה ולתפוקות מוגברות. הנתבעת הפיקה מכך תועלת. בנוסף, ובעיקר לנוכח העדר אמצעי מיגון והפרדה בין המסור למפעילו, משום כך חבה הנתבעת בהתרשלות. עם זאת קבע בית המשפט **אשם תורם לתובע בשיעור 10%**, שכן התובע הפר הנחיות בטיחות, הכניס ידיו מתחת למסור עת פעל מנוע המסור.

באשר לעניין אחריות חברת הביטוח קבע בית המשפט כי הנתבעת בצדק ובדין ראתה בסוכן את שלוחה ומשולמה הפרמיה לסוכן הביטוח נחשב הדבר כאילו חברת הביטוח קיבלה את התשלום ופוליסת הביטוח תקפה. בית המשפט העיר שאמנם המבוטחת – הנתבעת - לא התעקשה על קבלת הפוליסה הסופית, הרשמית, והסתפקה בטיוטה **"אך כך הם אנשי עסקים, הם עסקים בבעיות השוטפות של העסק ולא בבירוקרטיה כזו או אחרת של חברת הביטוח"**.

תובנות:

גלנץ שמואל עו"ד ומגשר
Glanz Shmuel Lawyer & Mediator

חקלאים רבים המעסיקים עובדים לרבות עובדים זרים מתאילנד או מהשטחים חוטאים באי מתן הדרכות בטיחות, זו ניתנת בשפות שונות ע"י מפקחים מטעם משרד העבודה שאף מגיעים לשטח למתן הדרכות בטיחות. עוד למדנו כי אין להסתפק בהדרכות ויש לעקוב ברציפות אחר קיום הנחיות הזהירות ע"י העובדים.

בנוסף, מיותר לציין כי קיומה של פוליסת ביטוח הוא MAST, ככל שיש לכך עלות אין לוותר עליה ולוודא קיומה. וגם, לא בכל תנאי יקבל בית משפט טענה של 'סיכום' אל מול סוכן.

רשם : שמואל גלנץ, עו"ד

אין לראות באמור לעיל ייעוץ משפטי

- (1) סעיף 35 פקודת הנזיקין (נוסח חדש)
- (2) ת"א 45951-06-16 פלוני ה' מישב בי. אם תעשיות בע"מ, שומרה חב' לביטוח בע"מ ניתן ב-17.5.2020.
- (3) ע"א 663/88 שיריזיאן יהודה נ' לבידי אשקלון בע"מ